

Криза в центрі Балтики: Швеція розсекретила дані про інцидент з ядерною субмариною СРСР

Юрій Кобзар 18:47, 17.05.26 4 хв. 219

 Підпишіться на нас в Google

У 1981 році радянський підводний човен із ядерними торпедами раптом вискочив з води біля бази ВМС Швеції.

Радянська субмарина на міліні / фото Вікіпедія

У Швеції оприлюднили нові подробиці інциденту 1981 року з радянською субмариною С-363, яка сіла на міліну поблизу військово-морської бази Карлскруна. Нові дані містяться у розсекречених документах, висновки з яких опублікувало шведське видання SVT.

Балтійського флоту вирушив у навчальний похід у вересні 1981 року. На борту перебували дві торпеди з ядерними боєголовками.

Під час походу субмарина зіткнулася з тралом рибальського сейнера, унаслідок чого було пошкоджено навігаційне обладнання. Зокрема, виникли проблеми з антеною радіопеленгатора, ехолотом та системою "Декка". За різними даними, або капітан не повідомив штаб про інцидент, або повідомив, але отримав наказ продовжувати похід.

▶ ВІДЕО ДНЯ

У подальшому помилки екіпажу та проблеми з навігацією призвели до того, що субмарина втратила орієнтацію. Увечері 27 жовтня 1981 року С-363 на повній швидкості налетіла на каміння прибережної мілини біля острова Турумшер неподалік Карлскруни, де розташована велика військово-морська база Швеції, та сіла на мілину з креном на лівий борт.

Швеція оточила район військовими силами і звинуватила СРСР у порушенні територіальних вод. Після десяти діб за двосторонньою домовленістю шведи допитали капітана, а потім шведський буксир зняв субмарину з мілини та відвів до межі територіальних вод, звідки вона вирушила назустріч радянським кораблям.

У Швеції довгий час панувало переконання, що інцидент був свідомою провокацією, а не випадковістю. Натомість радянське розслідування поклало провину за інцидент на капітана човна Анатолія Гущина та інших старших офіцерів.

Що показали розсекречені документи

заявив, що нові документи ставлять під сумнів поширену раніше версію про навмисне вторгнення радянської субмарини у шведські води.

"З'явилася картина, яка відрізняється від тодішнього трактування події. Саме дії Швеції створили конфлікт, якого насправді не існувало, і тим самим збільшили ризики для країни, а не зменшили їх", – розповідає Фредгольм.

З оприлюднених матеріалів випливає, що шведський уряд відреагував максимально жорстко практично одразу після отримання інформації про інцидент.

"Передусім видно, що уряд ухвалив жорстке рішення протягом десяти хвилин. На той момент не було жодної іншої інформації, окрім факту, що радянський підводний човен сів на мілину", – каже експерт.

Водночас документи підтверджують версію про проблеми з навігацією на борту С-363. За оцінкою Фредгольма, це має стати уроком для сучасних політиків та військових.

Швеція та СРСР: непрості відносини

Як писав УНІАН, у 1950-х роках Швеція [готувалася до ядерної війни проти СРСР](#), якого вважала головним джерелом небезпеки для себе. Зокрема Швеція розробляла власну ядерну програму та надзвуковий бомбардувальник Saab A-36 Vargen для доставки ядерної бомби.

Одномісний літак із трикутним крилом мав розвивати швидкість понад 2600 км/год, нести атомну бомбу вагою до 800 кг і бути здатним злітати з будь-яких аеродромів, завдаючи ударів по західних регіонах СРСР.

Однак у 1957 році проєкт закрили через надмірні витрати, а згодом Швеція відмовилася і від створення ядерної зброї, зокрема через тиск та погрози з боку Радянського Союзу.

Вас також можуть зацікавити новини:

- [Понад 4000 літаків в одному місці: названо ТОП-5 найпотужніших авіабаз США](#)
- [КНДР випробувала новий есмінець: чи справді він здатний конкурувати з кораблями США](#)

Швеція

ДОПОМОЖІТЬ ПРОЄКТУ

ПІДТРИМАЙТЕ НАС

Читати УНІАН в Telegram

Читати УНІАН в Viber

НОВИНИ ПАРТНЕРІВ

Війна в Україні · Наталія Мосейчук +

Новини України · Новини Львова · Новини Києва · Військові пенсіонери можуть отримати надбавку ·

Новини Одеси · Як розраховуються пенсії наукових співробітників · Новини Дніпра ·

Як в Україні здати на права пенсіонеру · Новини Харкова

Новини економіки · Курс долара · Курс євро · Курс валют · Умови виходу на пенсію в 2027 році ·

Тарифи на газ · Як підтвердити трудовий стаж до 2004 року · Укрзалізниця · Біткоіни-курс ·

[Прогноз погоди](#) · [Погода на тиждень](#) · [Магнітні бурі](#) · [Погода на місяць](#) · [Синоптик](#) · [Погода на завтра](#) ·

[Погода Київ](#)

[Гороскоп](#) · [Гороскоп на завтра](#) · [Гороскоп на тиждень](#) · [Ваш хіт з 90-х за датою народження](#) ·

[Гороскоп на сьогодні](#) · [Коли молодий Місяць у травні 2026](#)

[Лайфхаки](#) · [Який запах відлякує мух і мурах](#) · [Як відмити нагар в каструлі](#) · [Чим можна замінити розпушувач](#) ·

[Основи приготування соковитого м'яса на вугіллі](#) · [За яких умов слід зберігати картоплю](#)

[Яке сьогодні свято](#) · [Коли Троїцька батьківська субота 2026](#)

[Lite](#) · [Рецепт](#) · [Холостяк 2025](#) · [Кіно](#) · [Лайфхаки](#) · [Астрологія](#) · [Мода](#) · [Свята](#) · [Магнітні бурі](#) · [Стосунки](#) ·

[Зірки](#)

[Рецепти](#) · [Курячі відбивні в клярі](#) · [Салати з редискою](#) · [Домашні бургери на дріжджовому тісті](#) ·

[Варення з бузку](#) · [Класичний рецепт зеленого борщу зі щавлем](#) · [5 кращих рецептів фаршированих яєць](#)

[Сад-город](#) · [Чому жовтіють листя томатів](#) · [Коли висаджувати розсаду помідорів у 2026 році](#) ·

[Як підготувати ґрунт перед посадкою огірків](#) · [Що посадити поруч з перцем від попелиці й павутинного кліща](#) ·

[Як врятувати моркву від морквової мухи](#) · [Чим полисти цибулю та часник у травні](#) · [Які трави відлякують кліщів](#) ·

[Чим удобрити помідори](#) · [Коли садити кукурудзу](#) · [Чим підживити полуницю в травні](#) ·

[Як садити розсаду томатів у відкритий ґрунт](#)

[Правила користування сайтом](#) · [Політика конфіденційності](#) · [Про нас](#) · [Редакційна політика](#) · [Ми в соцмережах](#)